

แนวทางการประเมินหลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาพยาบาลศาสตร์

ทบวงมหาวิทยาลัย

นางพัชรี คันศิริ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาอุดมศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

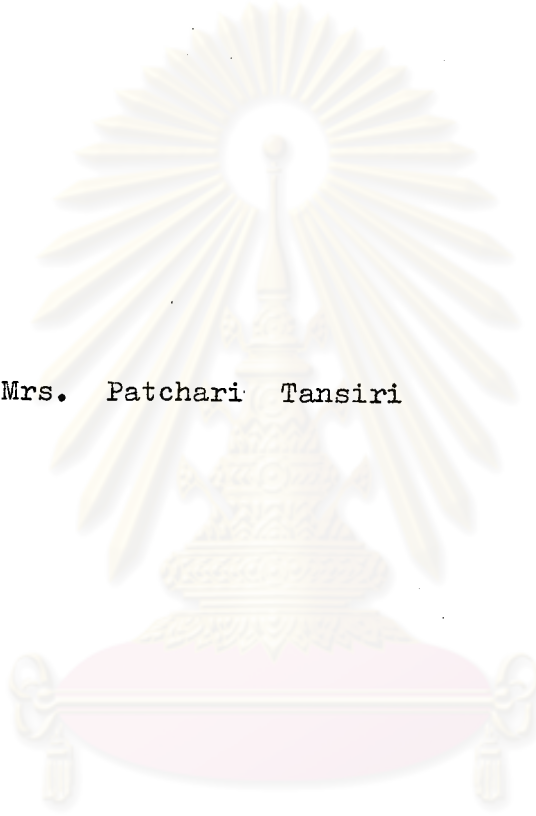
พ.ศ. 2527

ISBN. 974-563-276-7

010146

I16485257

GUIDELINES FOR EVALUATING THE BACHELOR OF SCIENCE IN NURSING
CURRICULUM OF THE MINISTRY OF UNIVERSITY AFFAIRS

Mrs. Patchari Tansiri

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Higher Education

Graduate School

Chulalongkorn University

1984

หัวข้อวิทยานิพนธ์

แนวทางการประเมินหลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาพยาบาลศาสตร์
ทบวงมหาวิทยาลัย

ชื่อนิสิต

นางพัชรี คันศิริ

ภาควิชา

อุดมศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จินตนา ยูนิพันธุ์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรารณ บวรศิริ

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

[Signature] คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุประคิษฐ์ บุณาค)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

[Signature] ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุกัญญา ไชวโรจน์กุล)

[Signature] กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปทีป เมธาคุณวุฒิ)

[Signature] กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จินตนา ยูนิพันธุ์)

[Signature] กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรารณ บวรศิริ)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์

แนวทางการประเมินหลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต
สาขาพยาบาลศาสตร์ วิทยาลัย
ทบวงมหาวิทยาลัย

ชื่อนิติ

นางพัชรี ตันศิริ

อาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จินตนา มุณีพันธุ์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วราภรณ์ บวรศิริ

ปีการศึกษา

2526

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพการณ์ ปัญหา อุปสรรค และความต้องการการประเมินหลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาพยาบาลศาสตร์ สังกัด ทบวงมหาวิทยาลัย และเพื่อหาข้อเสนอแนะแนวทางการประเมินหลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาพยาบาลศาสตร์

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยใช้วิธีการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Method) ขั้นตอนของการวิจัย ใช้การศึกษาเอกสาร และออกแบบสอบถาม ผู้รับผิดชอบหลักสูตรวิทยาศาสตร์-บัณฑิต สาขาพยาบาลศาสตร์ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัยทั้งหมด 5 สถาบัน โดยไม่สุ่ม ตัวอย่าง จำนวน 115 คน การวิเคราะห์ข้อมูลใช้คาร์ยอลและค่าเฉลี่ย

ผลการวิจัย

1. สภาพการณ์การประเมินหลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาพยาบาลศาสตร์ ผลการวิจัยพบว่า ผู้รับผิดชอบหลักสูตรบางส่วนยังไม่มีความรู้ เรื่องการประเมินหลักสูตร ผู้ประเมินหลักสูตร คือกรรมการหลักสูตร หรือกรรมการวิชาการ ทำการประเมินเป็น ครั้งคราว เหตุผลที่ทำกรประเมินเพราะสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป วิธีการเก็บรวบรวม ข้อมูลที่ใช้คือ รวบรวมจากนักศึกษา โดยใช้แบบสอบถามเป็นส่วนใหญ่ ข้อมูลที่ได้นำมา ปรับปรุง เนื้อหา รายละเอียดของหลักสูตร และการเรียนการสอน
2. ผลการวิจัยพบว่า ปัญหา อุปสรรค ที่สถาบันส่วนใหญ่ประสบอยู่คือขาด บุคลากรที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญทางด้านการประเมินหลักสูตร ขาดเครื่องมือประเมินที่ เหมาะสม งบประมาณสำหรับการประเมินหลักสูตรไม่เพียงพอ เวลาสำหรับทำการประเมิน น้อยเกินไป

แนวทางการประเมินหลักสูตร

จากผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเสนอแนะแนวทางให้ทุกสถาบันมีการอบรม ผู้รับผิดชอบ หลักสูตรและคณาจารย์ผู้เกี่ยวข้องของทุกคนให้มีความรู้ เรื่องการพัฒนาหลักสูตร โดยเฉพาะการ ประเมินหลักสูตรอย่างทั่วถึง ควรมีคณะกรรมการทำหน้าที่ประเมินหลักสูตร โดยให้มีการ ประสานงานร่วมกับกรรมการหลักสูตร ทั้งนี้เพราะการประเมินหลักสูตรเป็นงานหนัก ใช้เวลา มาก และต้องทำตลอดปี ผู้บริหารควรจะต้องจัดสรรเวลาและงบประมาณ สำหรับให้กรรมการ ประเมินหลักสูตรดำเนินการอย่างเพียงพอ ควรได้ทำการประเมินหลักสูตรกันอยู่เสมอ ทั้งการ ประเมินความก้าวหน้า (Formative Evaluation) และการประเมินผลรวมสรุป (Summative Evaluation) การประเมินควรทำอย่างต่อเนื่องและมีความสัมพันธ์กัน เติมตามระบบ ในที่นี้ ผู้วิจัยเสนอตัวอย่างการประเมินหลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขา พยาบาลศาสตร์ โดยใช้แบบจำลองชิป (Cipp Model) โดยมีการวางแผนการดำเนินการ งานอย่างสมบูรณ์ แสดงให้เห็นเหตุการณ์และช่วง เวลาที่จะดำเนินการตลอดกระบวนการ ประเมิน ผลที่ได้จากการประเมินผู้บริหารจะต้องถือเป็นหน้าที่ที่จะนำมาพิจารณาประกอบการ ตัดสินใจ เพื่อพัฒนาหลักสูตรของสถาบัน

to gather data concerning conditions, problems and concerning curriculum evaluation. The collected data was analyzed by using percentage and arithmetic means.

Research Conclusions

1. Some of curriculum committee members reported that they had less than adequate knowledge about curriculum evaluation. The curriculum evaluators were members of the curriculum committee. The evaluation was done once in a while, whenever the societal need was evidenced. The type of instrument, used more often, was questionnaires. The data, used in evaluating the content, and other details in curriculum and in improveing the instruction, were collected from the students.

2. The problems and constrainsts in evaluating the curriculum included the shortage of experts in curriculum evaluation, lack of appropriate instruments, shortage of financial support and, lastly, faculty had not enough time to do the curriculum evaluation.

Recommendations

It is recommended that all of nursing institutions should provide a seminar or workshop on curriculum development, especially, curriculum evaluation to all concerned faculty members.

Each institution should have a committee responsible for curriculum evaluation together with the curriculum committee, since, the tasks of curriculum evaluation required time, energy and must be done all year round. Administrators must allocate time, money to the curriculum evaluation committee. The curriculum development should be evaluated continuously using system approach including formative and summative evaluation. To be used as the guideline for evaluating the Bachelor of science in nursing curriculum of the Ministry of University Affairs, the author proposed curriculum evaluation model based on CIPP Model. The proposed model indicated all of aspects of evaluation processes and the length of time in each aspects of curriculum evaluation. The evaluation information should be considered for curriculum development by administrators.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

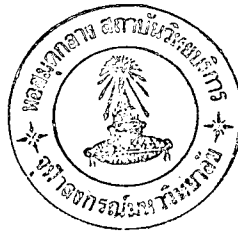
กิติกรรมประกาศ

การทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงด้วยดี ด้วยความเอาใจใส่การแนะนำและแก้ไขของอาจารย์ปรีกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เจินทนา ยูนิพันธุ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรภรณ์ บวรศิริ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้ง และขอขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้ รวมทั้งอาจารย์กรรณิการ์ ภัทธานนท์ อาจารย์ยวนิกา วนะนันท์ อาจารย์กัลยา พัฒนศิริ อาจารย์ประพจน์ นันทรามาศ ที่กรุณาสละเวลาช่วยเก็บรวบรวมข้อมูล คุณนิยม วาจานนท์ ผู้อำนวยการกองสถาบันอุดมศึกษาเอกชน คุณสุชานา กรเพชรปราวณี แห่งกองวิชาการ ทบวงมหาวิทยาลัย ที่ได้กรุณาตรวจแบบสอบถามให้ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปทีป เมธาคณูฉิม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุกัญญา โสวิไลกุล และอาจารย์ทุกท่านในภาควิชาอุดมศึกษา ที่ได้เอาใจใส่และให้กำลังใจเสมอมา และขอขอบคุณ คุณพรธนิภา ธรรมวิรัช คุณอรทัย ผลเนื่องมา สำหรับความช่วยเหลืออย่างจริงใจ รวมทั้งบัณฑิตวิทยาลัยที่กรุณาให้ทุนอุดหนุนส่วนหนึ่ง

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ จะสำเร็จลงด้วยดีมิได้หากไม่ได้รับความร่วมมือจากการตอบแบบสอบถามของผู้รับผิดชอบหลักสูตร วิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาพยาบาลศาสตร์ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัยทุกท่าน ซึ่งผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง รวมทั้ง คุณชุมพล คุณจันทร์ภา นาคะสิริ คุณคำรงค์เกียรติ คันศิริ และผู้ที่ให้ความช่วยเหลือให้กำลังใจท่านอื่น ๆ ที่ผู้วิจัยไม่อาจระบุนามทั้งหมดได้ไว้ ณ ที่นี้

ศูนย์แพทย์ทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พัชรี คันศิริ

บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
กิติกรรมประกาศ	ฅ
สารบัญตาราง	ญ
สารบัญแผนภูมิ	ฎ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
ขอบเขตของการวิจัย	4
ความหมายของคำที่ใช้ในการวิจัย	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	6
2 งานเขียนและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
ความหมายของหลักสูตร	7
หลักสูตรอุดมศึกษาและการจัดหลักสูตรอุดมศึกษา	8
หลักสูตรวิชาชีพพยาบาล และการจัดหลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขา พยาบาลศาสตร์	12
ความหมายและความเป็นมาของการประเมินหลักสูตร	31
ผลงานเกี่ยวกับการประเมินหลักสูตร	50

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3	วิธีดำเนินการวิจัยและรวบรวมข้อมูล 57
	ประชากร 57
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 58
	วิธีดำเนินการวิจัย 59
	การวิเคราะห์ข้อมูล 60
4	การวิเคราะห์ข้อมูลและผลการวิเคราะห์ข้อมูล 62
5	สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ 99
	สรุปการวิจัย 99
	วัตถุประสงค์การวิจัย 99
	วิธีดำเนินการวิจัย 99
	ผลการวิจัย 100
	การอภิปรายผล 104
	แนวทางควรประเมินหลักสูตร 109
บรรณานุกรม 113
ภาคผนวก 120
ประวัติผู้วิจัย 130

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนหน่วยกิตของหลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาพยาบาลศาสตร์ ของสถาบันการศึกษาวิชาชีพพยาบาล ในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย เปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ ที่ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนด	21
2	จำนวนหน่วยกิตรายวิชาในหมวดวิชาการศึกษาทั่วไปของหลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาพยาบาลศาสตร์	22
3	จำนวนหน่วยกิตรายวิชาในหมวดวิชาพื้นฐานวิชาชีพของหลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาพยาบาลศาสตร์	24
4	จำนวนหน่วยกิตรายวิชาในหมวดวิชาการพยาบาลภาคทฤษฎีของหลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาพยาบาลศาสตร์	26
5	จำนวนหน่วยกิตรายวิชาในหมวดวิชาการพยาบาลภาคปฏิบัติของหลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาพยาบาลศาสตร์	28
6	จำนวนหน่วยกิตรายวิชาในหมวดวิชาเลือกของหลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาพยาบาลศาสตร์	29
7	จำนวนประชากรและแบบสอบถามที่ได้รับคืน.....	60
8	การมีความรู้ความเข้าใจการประเมินหลักสูตรของผู้รับผิดชอบหลักสูตร	63
9	การเคยได้รับการอบรมทางด้านการประเมินหลักสูตรของผู้รับผิดชอบหลักสูตร.	64
10	ระยะเวลาที่ได้ทำการประเมินหลักสูตรครั้งสุดท้ายนับมาจนถึงปัจจุบัน.....	66

สารบัญตาราง (ต่อ)

หน้า

ตารางที่

11	วิธีการดำเนินงานเกี่ยวกับการประเมินหลักสูตร	67
12	ผู้รับผิดชอบการประเมินหลักสูตรของคณะ ฯ	69
13	ผู้ริเริ่มการประเมินหลักสูตรในระดับคณะ ฯ	71
14	การใช้กระบวนการพัฒนาหลักสูตร	73
15	การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต ในช่วง 5 ปี (พ.ศ. 2521-2525)	75
16	องค์ประกอบที่ทำให้มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหลักสูตร	77
17	องค์ประกอบที่ทำให้มีการ เสนอหลักสูตรสาขาวิชาใหม่	79
18	การมีการประเมินหลักสูตรก่อนการปรับปรุงหลักสูตร เดิม หรือเสนอสาขา วิชาใหม่	81
19	เรื่องที่ทำให้การประเมินก่อนการปรับปรุงหลักสูตร เดิม	82
20	เรื่องที่ทำให้การประเมินก่อนการ เสนอหลักสูตรสาขาวิชาใหม่	85
21	วิธีการปัจจุบันที่ใช้ในการประเมินหลักสูตร	88
22	เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลประเมินหลักสูตร	89
23	แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการประเมินหลักสูตร	90
24	ความสำคัญของสิ่งที่นำมาพิจารณาประกอบการประเมินหลักสูตร	91

สารบัญตาราง (ต่อ)

๗
หน้า

ตารางที่

25	การนำเอาผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาหลักสูตรกันต่าง ๆ	93
26	วิธีการพัฒนาอาจารย์ผู้สอนในคานเนื้อหาวิชาที่สอน	94
27	วิธีการพัฒนาอาจารย์ผู้สอนในคานเทคนิควิธีสอน และการประเมินผล การเรียน	95
28	ปัญหาและอุปสรรคในการประเมินหลักสูตร	96
29	ความเหมาะสมของวิธีการประเมินหลักสูตรตามความคิดเห็นของผู้รับผิดชอบ หลักสูตร	97
30	ความต้องการการประเมินหลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาพยาบาลศาสตร์ ที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน	98

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญแผนภูมิ

หน้า

แผนภูมิที่

- 1 แสดงอัตราส่วนหน่วยกิตการเรียนวิชาการศึกษาทั่วไปกับวิชาชีพ 30 30

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย